



**Sud Europske unije nije nadležan za odlučivanje o graničnom sporu između Slovenije i Hrvatske, ali su te dvije države članice ipak obvezne, u skladu s člankom 4. stavkom 3. UEU-a, lojalno surađivati na pronalaženju konačnog pravnog rješenja tog spora sukladnog međunarodnom pravu**

U presudi Slovenija/Hrvatska (C-457/18), objavljenoj 31. siječnja 2020., veliko vijeće Suda proglasilo se je nenadležnim za odlučivanje o tužbi koju je podnijela Slovenija, na temelju članka 259. UFEU-a, radi utvrđenja da je Hrvatska povrijedila obveze koje ima na temelju prava Europske unije time što nije ispunila obveze koje za nju proizlaze iz Sporazuma o arbitraži sklopljenog sa Slovenijom, namijenjenog razrješenju graničnog spora između te dvije države, kao i iz arbitražne odluke kojom se utvrđuju morska i kopnena granica između navedenih država. Međutim, Sud je pojasnio da ta nenadležnost nema utjecaja na obveze, koje za svaku od tih dviju država članica u njihovim međusobnim odnosima, ali i u odnosu na Uniju i druge države članice, proizlaze iz članka 4. stavka 3. UEU-a, da lojalno surađuju na pronalaženju konačnog pravnog rješenja sukladnog međunarodnom pravu kako bi osigurale djelotvornu i nesmetanu primjenu prava Unije u dotičnim područjima. U tu svrhu mogu upotrijebiti bilo koji način rješavanja međusobnog spora, uključujući, ako je potrebno, i njegovo podnošenje Sudu na temelju sporazuma u skladu s člankom 273. UFEU-a.

Kako bi razriješile pitanje utvrđenja zajedničkih granica nakon proglašenja neovisnosti od Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Hrvatska i Slovenija su u studenome 2009. sklopile Sporazum o arbitraži. Na temelju tog sporazuma, koji je stupio na snagu godinu dana kasnije, one su se obvezale podnijeti spor arbitražnom sudu koji su osnovale i čija bi ih odluka obvezivala. Nakon što se pred arbitražnim sudom pojavilo postupovno pitanje zbog neslužbene komunikacije između arbitra kojeg je imenovala Slovenija i agenta te države pred arbitražnim sudom tijekom njegova rada, Hrvatska je smatrala da je sposobnost tog suda da donese neovisnu i nepristranu odluku kompromitirana. Stoga je u srpnju 2015. obavijestila Sloveniju da smatra da je potonja odgovorna za bitne povrede Sporazuma o arbitraži. U skladu s time, pozivajući se na Bečku konvenciju o pravu međunarodnih ugovora<sup>1</sup>, odlučila je trenutačno okončati Sporazum o arbitraži. Međutim, arbitražni sud je smatrao da treba nastaviti arbitražni postupak te je u lipnju 2017. donio arbitražnu odluku kojom je utvrdio morsku i kopnenu granicu između dviju dotičnih država članica. Hrvatska tu arbitražnu odluku nije provela. Slovenija je u srpnju 2018. Sudu podnijela tužbu zbog povrede obveze. Navela je, kao prvo, da je Hrvatska povrijedila više obveza koje ima na temelju primarnog prava<sup>2</sup> time što je povrijedila svoje obveze koje proizlaze iz

<sup>1</sup> Bečka konvencija o pravu međunarodnih ugovora od 23. svibnja 1969., Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda, sv. 1155., str. 331.

<sup>2</sup> Riječ je o članku 2. UEU-a i članku 4. stavku 3. UEU-a.

Sporazuma o arbitraži i arbitražne odluke, a osobito time što nije poštovala granicu utvrđenu tom odlukom. Usto, tvrdila je da je time Hrvatska povrijedila i veći broj odredaba sekundarnog prava<sup>3</sup>.

Sud je, odlučujući o prigovoru nenadležnosti koji je podnijela Hrvatska, podsjetio da nije nadležan odlučivati o tumačenju međunarodnog sporazuma koji su zaključile države članice i čiji predmet nije u nadležnosti Unije, kao ni o obvezama koje iz njega za te države proizlaze. Potom je Sud iz toga zaključio da nije nadležan odlučivati o tužbi zbog povrede obveze, bilo da je podnesena na temelju članka 258. UFEU-a ili članka 259. UFEU-a, ako je povreda odredaba prava Unije istaknuta njoj u prilog akcesorna u odnosu na navodnu povredu obveza koje proizlaze iz takvog sporazuma.

Međutim, Sud je utvrdio da povrede prava Unije koje je istaknula Slovenija ili proizlaze iz navodne povrede od strane Hrvatske obveza iz Sporazuma o arbitraži i arbitražne odluke donesene na temelju istoga ili se temelje na pretpostavci prema kojoj je kopnena i morska granica između tih dviju država članica utvrđena tom arbitražnom odlukom.

Sud je, ističući da je u ovom predmetu arbitražnu odluku donio međunarodni sud uspostavljen na temelju bilateralnog arbitražnog sporazuma uređenog međunarodnim pravom, čiji predmet ne potpada pod područja nadležnosti Unije i kojeg Unija nije stranka, naglasio da ni Sporazum o arbitraži ni arbitražna odluka nisu sastavni dijelovi prava Unije. U tom je okviru precizirao da se upućivanje, neutralnim izrazima, u jednoj odredbi Akta o pristupanju Hrvatske Uniji na navedenu arbitražnu odluku ne može tumačiti na način da se time u pravo Unije uključuju međunarodne obveze koje su dvije države članice preuzele u okviru navedenog Sporazuma o arbitraži.

U tim je okolnostima Sud smatrao da su, u ovom predmetu, istaknute povrede prava Unije akcesorne u odnosu na navodnu povredu od strane Hrvatske obveza koje proizlaze iz predmetnog bilateralnog sporazuma. Sud je, navodeći da tužba zbog povrede obveze podnesena na temelju članka 259. UFEU-a za predmet može imati samo nepoštovanje obveza koje proizlaze iz prava Unije, presudio da stoga nije nadležan da u okviru predmetne tužbe odlučuje o istaknutoj povredi obveza koje proizlaze iz Sporazuma o arbitraži i arbitražne odluke, a iz koje proizlaze prigovori Republike Slovenije koji se temelje na navodnim povredama prava Unije.

Naposljetku, Sud je, podsjećajući na to da je, u skladu s međunarodnim pravom, nadležnost zemljopisnog određivanja njihovih granica pridržana državama članicama, kao i na okolnost da su, u skladu sa Sporazumom o arbitraži, mjere potrebne za provedbu arbitražne odluke obvezne poduzeti stranke tog sporazuma, zaključio da u okviru ove tužbe nije ovlašten ispitivati pitanje dosega i granica državnih područja Hrvatske i Slovenije, izravno primjenjujući granicu utvrđenu arbitražnom odlukom, a kako bi provjerio postojanje predmetnih povreda prava Unije.

---

**NAPOMENA:** Tužbu zbog povrede obveze protiv države članice koja nije ispunila obveze koje proizlaze iz prava Unije mogu podnijeti Komisija ili druga država članica. Ako Sud utvrdi postojanje povrede, dotična država članica mora postupiti u skladu s presudom u najkraćem roku.

Ako Komisija smatra da država članica nije postupila u skladu s presudom, može podnijeti novu tužbu kojom će zahtijevati novčane sankcije. Međutim, u slučaju kad država nije Komisiji priopćila mjere kojima provodi direktivu, Sud može, na Komisijin prijedlog, nametnuti sankcije već u postupku koji dovodi do prve presude.

---

<sup>3</sup> Tako su navedeni članak 5. stavak 2. Uredbe (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ (SL 2013., L 354, str. 22.), sustav kontrole, inspekcije i provedbe odredaba predviđenih Uredbom Vijeća (EZ) br. 1224/2009 od 20. studenoga 2009. o uspostavi sustava kontrole Zajednice za osiguranje sukladnosti s pravilima zajedničke ribarstvene politike (SL 2009., L 343, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 4., svezak 1., str. 113.) i Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 404/2011 od 8. travnja 2011. o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1224/2009 o uspostavi sustava kontrole Zajednice za osiguranje sukladnosti s pravilima zajedničke ribarstvene politike (SL 2011., L 112, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 4., svezak 1., str. 163.), članci 4. i 17. u vezi s člankom 13. Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL 2016., L 77, str. 1.), kao i članak 2. stavak 4. i članak 11. stavak 1. Direktive 2014/89/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja (SL 2014., L 257, str. 135.).

*Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.*

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106